

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное образовательное учреждение
высшего образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Высшая школа национальной культуры и образования им. Габдуллы Тукая

УТВЕРЖДАЮ
Проректор по образовательной деятельности КФУ
Проф. Д.А. Таюрский

» _____ 20__ г.

подписано электронно-цифровой подписью

Программа дисциплины

Особенности различных этапов развития татарской литературной критики Б1.В.ДВ.18

Направление подготовки: 44.03.01 - Педагогическое образование

Профиль подготовки: Родной (татарский) язык и литература

Квалификация выпускника: бакалавр

Форма обучения: заочное

Язык обучения: русский

Автор(ы):

Гилязов Т.Ш.

Рецензент(ы):

Сайфулина Ф.С.

СОГЛАСОВАНО:

Заведующий(ая) кафедрой: Сайфулина Ф. С.

Протокол заседания кафедры No ____ от " ____ " _____ 201__ г

Учебно-методическая комиссия Института филологии и межкультурной коммуникации (Высшая школа национальной культуры и образования им. Габдуллы Тукая):

Протокол заседания УМК No ____ от " ____ " _____ 201__ г

Регистрационный No 9023227119

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, к.н. (доцент) Гилязов Т.Ш. кафедра татарской литературы Высшая школа национальной культуры и образования им. Габдуллы Тукая, Tagir.Gilazov@kpfu.ru

1. Цели освоения дисциплины

Целями освоения дисциплины "История татарской литературной критики" являются ознакомление этапами и закономерностями развития татарской литературной критики и ее жанровой системой; методами и принципами оценки литературного произведения, а также теорией и научной основой критики как филологической дисциплины; научиться применять полученные знания в процессе теоретической и практической деятельности с художественным текстом.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел "Б1.В.ДВ.18 Дисциплины (модули)" основной образовательной программы 44.03.01 Педагогическое образование и относится к дисциплинам по выбору. Осваивается на 3 курсе, 5 семестр.

Дисциплина "Особенности различных этапов развития татарской литературной критики" относится к разделу "Б.3. Профессиональный цикл: Вариативная часть ФГОС-3 по направлению подготовки ВПО 050100.62 Педагогическое образование.

Для изучения дисциплины необходимы компетенции, сформированные у обучающихся в результате обучения в средней общеобразовательной школе и в результате освоения дисциплин ООП подготовки бакалавра "Введение в литературоведение", "Татарская литература до XIX века", "Татарская литература XIX века", "Татарская литература начала XX века".

Данная учебная дисциплина входит в систему профессиональных курсов; в совокупность дисциплин гуманитарного цикла, изучающих человека в разных аспектах; в набор дисциплин профессионального цикла, ориентированных на синхронное и диахронное изучение истории татарской критики. Она предваряет циклы дисциплины профилизации по направлению "Педагогическое образование", учебную практику и производственную практику по этому профилю.

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ОК-1 (общекультурные компетенции)	владение культурой мышления; способность к восприятию, анализу, обобщению информации, постановке цели и выбору путей ее достижения.
ок-6	стремление к саморазвитию, повышению квалификации и мастерства
ПК-1 (профессиональные компетенции)	способность демонстрировать знание основных положений и концепций в области теории и истории литературы, теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста, представление об истории, современном состоянии и перспективах развития филологии
ПК-5 (профессиональные компетенции)	способность применять полученные знания в области теории и истории литературы, теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста в собственной научно-исследовательской деятельности

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ПК-9 (профессиональные компетенции)	способность к проведению учебных занятий и внеклассной работы по языку и литературе в общеобразовательных учреждениях и образовательных учреждениях среднего профессионального образования;

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

Основные положения и концепции татарской литературной критики, ее истоки, закономерности и тенденции ее развития, теоретические данные о предмете, специфике, о жанрах критики.

2. должен уметь:

Применять полученные знания при оценке и анализе идейно-эстетической и художественной ценности литературного произведения.

3. должен владеть:

Основными методами и приемами оценки и анализа литературного процесса.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

В результате освоения дисциплины обучающийся должен:

Знать:

- основные положения и концепции татарской литературной критики,
- принципы и приемы оценки литературного творчества с эстетической, социальной, нравственно-этической и других точек зрения,
- основную литературоведческую терминологию, касающуюся природы художественной литературы и литературного процесса.

Уметь:

- истолковать и оценить произведения литературы с точки зрения художественности и задач современности (в т.ч. насущных проблем общественной и духовной жизни),
- проводить сопоставительный анализ художественных текстов с учетом жанровых традиций, различных направлений литературной критики, а также лингвистический анализ текстов с учетом их стилистической принадлежности,
- пользоваться научной, учебно-методической, справочной литературой.

Владеть:

- навыками и методиками научного анализа текста,
- основными литературоведческими и лингвистическими терминами,
- навыками самостоятельной практической деятельности в различных областях литературоведения

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 3 зачетных(ые) единиц(ы) 108 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины: экзамен в 5 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

- 86 баллов и более - "отлично" (отл.);
 71-85 баллов - "хорошо" (хор.);
 55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);
 54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практи- ческие занятия	Лабора- торные работы	
1.	Тема 1. Татарская литературная критика как наука. Этапы формирования татарской литературной критики. Литературная критика начала XX века.	6	1	2	2	0	Контрольная работа
2.	Тема 2. Литературная критика в 1920-1950-е годы	6	2	0	2	0	Творческое задание
3.	Тема 3. Литературная критика в 1960-2000 годы	6	3	0	2	0	Эссе
.	Тема . Итоговая форма контроля	5		0	0	0	Экзамен
	Итого			2	6	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Татарская литературная критика как наука. Этапы формирования татарской литературной критики. Литературная критика начала XX века.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Тема: Татар әдәби тәнкыйте фән буларак: аның педметы һәм бурычлары. Әдәби тәнкыйтнең фәнни Әдәбият гыйлеменең бер тармагы буларак әдәби тәнкыйть. Аның үзенчәлеге, максат-бурычлары, әдәби һәм ижтимагый вазыйфасы. Әдәби тәнкыйтнең башка фәннәр белән бәйләнеше. Аның өйрәнелү тарихы. Тема: Әдәби тәнкыйть тарихын чорларга бүлү мәсьәләсе. Аның принциплары, һәр баскычның хронологик чикләре һәм төп сыйфатлары.

практическое занятие (2 часа(ов)):

1. Фән буларак әдәби тәнкыйть, аның асылы, предметы, эчтәлеге. Әдәби тәнкыйтнең бурычлары, максатлары. 2. Әдәби тәнкыйтнең әдәбият теориясе һәм әдәбият тарихы һәм башка фәннәр белән бәйләнеше 3. ?Әдәби тәнкыйть тарихы? төшенчәсе. Татар әдәби тәнкыйте тарихының чорларга бүленеше мәсьәләсе. 4. Әдәби ? тәнкыйди фикер үткән юлны өйрәнү тарихы.

Тема 2. Литературная критика в 1920-1950-е годы

практическое занятие (2 часа(ов)):

Тема. 1920-1930 елларның I яртысында әдәби тәнкыйть 1. 1920 елларда илдә кискен ижтимагый-рухи һәм әдәби-мәдәни үзгәрешләр. 2. Чор әдәбият белемендә һәм әдәби тәнкыйтендә күзәтелгән гыйльми юнәлешләр: психологик, социологик, культура-тарих, формаль һ.б. 3. Гыйльми-тәнкыйди фикердә яңа совет әдәбиятының чынбарлык, жәмгыять белән бәйләнеше, әдәбиятта сыйнфыйлык һәм партиялелек принциплары, ижтат методы һәм әдәби герой, әдәби мираска мөнәсәбәт мәсьәләләренә куелышы. 4. Партияле татар әдәби тәнкыйте формалашу: аның сыйфатлары.

Тема 3. Литературная критика в 1960-2000 годы

практическое занятие (2 часа(ов)):

Тема Тоталитаризмнан соңгы татар әдәби тәнкыйте (1950 елларның икенче яртысы ? 1980 елларның беренче яртысы). 1. 1950 елларның икенче яртысы ? 1960 еллардагы ижтимагый-әдәби атмосфера. 2. КПСС УК ның ?Әдәби тәнкыйте турында? (1972) карары: уңай һәм тискәре йогынтысы 3. Чор әдәби тәнкыйтендә сыйфади үзгәрешләр. 4. Вакытлы матбугат битләрендә әдәби бәхәсләр һәм дискуссияләр: уңай герой һәм әдәбиятта заманчалык. Тема: Татар әдәби тәнкыйтендә профессиональ һәм язучылар тәнкыйте 1. Ф.Миңнуллин ? профессиональ тәнкыйтьче. 2. Ф.Миңнуллин әдәби-тәнкыйди эшчәнлегендә татар прозасының үсеш перспективасы. 3. Тәнкыйтьче хезмәтләрендә әдәбиятта заманчалык, заман герое, тип һәм типиклык проблемалары. 4. М.Мәндиев әдәби-тәнкыйди эшчәнлегендә ?язучылар тәнкыйте?нең сыйфатлары. 5. М.Мәндиев тәнкыйтендә язучылык һөнәре, ижтат иреге, автор-әсәр-укучы мөнәсәбәтләре мәсьәләләре. 6. М.Мәндиевның әдәби мирасы, татар әдәбияты тарихын яңа исемнәр һәм фактлар белән баету юнәлешендәге эшчәнлеге. Тема. Хәзерге татар әдәби тәнкыйте 1. XX ? XXI гасыр чикләрендә социокультурологик ситуация: Советлар Берлегендәге инкыйлаби кузгалыш, аның таркалуы, социаль-икътисадый күчеш, идеологиядә үзгәреш һәм мәдәният торышы. 2. Татар әдәби тәнкыйтендә ?торгынлык? чоры һәм аның сәбәпләре. Ф.Миңнуллин, Р.Мостафин бәя-һөкөмнәре. 3. ?Күчеш чоры? тәнкыйте: аның сыйфатлары. 4. XXI гасыр башы татар әдәби тәнкыйтендә яңа чор әдәби процессын, шул исәптән аерым әсәрләргә аңлау-бәяләүнең үлчәмнәрен, фәнни нигезләрен ачкан эстетик концепцияләргә чагылышы. .

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. Татарская литературная критика как наука. Этапы формирования татарской литературной критики. Литературная критика начала XX века.	6	1	подготовка к контрольной работе	27	контрольная работа
2.	Тема 2. Литературная критика в 1920-1950-е годы	6	2	подготовка к творческому экзамену	27	творческое задание

№	Раздел дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
3.	Тема 3. Литературная критика в 1960-2000 годы	6	3	подготовка к эссе	37	эссе
	Итого				91	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Рекомендуемые образовательные технологии: лекции, практические занятия, контрольные работы, коллоквиумы, самостоятельные работы, научно-исследовательские работы, творческие работы, курсовые работы.

При проведении занятий используются активные и интерактивные формы занятий (компьютерные симуляции, деловые и ролевые игры, проектные методики, мозговой штурм, разбор конкретных ситуаций) в сочетании с внеаудиторной работой.

В рамках учебного курса предусматриваются встречи с ведущими учеными литературоведами по истории татарской литературы начала XX века, посещение литературных музеев г.Казани и РТ, отдела редких книг и рукописей научной библиотеки КФУ им. Н.Лобачевского и архивов РТ.

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. Татарская литературная критика как наука. Этапы формирования татарской литературной критики. Литературная критика начала XX века.

контрольная работа , примерные вопросы:

1. Гыйльми-тәнкыйди фикердә тәнкыйтьнең ататмасы һәм аның килеп чыгышы мәсьәләсе. 2. Ф.Әмирханның ?Печән базары, яки Яңа Кисекбаш?, Г.Гобәйдуллин? ?С.Рәмиев шигырьләре тугрысында?язмаларына бәя. II вариант 1. Әдәби тәнкыйтьнең предметы, үзбилгеләнү хокукы мәсьәләсе. Әдәби тәнкыйть билгеләмәләре. 2. Г. Ибраһимовның ?Яңа әсәрләр, яңа имзалар вә яшь куәтләр? әдәби күзәтүенә бәя. Ж.Вәлидинең ?Габдулла Тукаев? некролог-мәкаләсендә Шагыйрьгә бирелгән бәя. III вариант 1. Р.Фәхретдин гыйльми-тәнкыйди эшчәнлегендә тәнкыйтьнең теоретик проблемалары (термин, әдәби тәнкыйть шартлары, төрләрә һ.б.). 2. Г. Кәрамның ?Габдулла Тукаев? мәкаләсендә шагыйрь ижаты һәм шөхәсе турында авторның бәя-һөкемнәре Х. Искәндәрвәнең ?Тигезсезләр?дә Рөкыя? мәкаләсендә әдәби әсәрдә тормыш дәрәҗәсә, типиклык мәсьәләләре. IV вариант 1. Г.Ибраһимов гыйльми эшчәнлегендә тәнкыйтьнең нәзари (теоретик) мәсьәләләре (термин, әдәби тәнкыйть шартлары, төрләрә һ.б.).. 2. Г.Тукай ?Галиәсгар Камал әфәнденең 10 еллык юбилейсы?, Ф. Сәйфи-Казанлының ?Ялтыравыклы ялган? бәхәслә мәкаләсендә әдәби әсәрдә тормышчанлык, матурлык һәм сәнгатьчә уйланмалылык мәсьәләләре.

Тема 2. Литературная критика в 1920-1950-е годы

творческое задание , примерные вопросы:

Г Коләхмәтовның ?Яшь гомер? идея-эстетик үзенчәлекләренә нисбәтле рецензентлар карашларының чагыштырмача характеристикасы .

Тема 3. Литературная критика в 1960-2000 годы

эссе , примерные темы:

1. Хәзерге интернет-ресурслар шартларында татар әдәби тәнкыйтенең киләчәге. 2. Сәнгать һәм нәфис әдәбият әдәби тәнкыйть белән янәшә атлый. 3. Татар тәнкыйтендә әдәби юнәлешләр һәм әдәби агымнар: мифмы әллә реальлекме.

Итоговая форма контроля

экзамен (в 5 семестре)

Примерные вопросы к итоговой форме контроля

I. Тематика контрольных работ (контроль эш темалары)

I. Промежуточная аттестация (агымдагы контроль эш сораулары)

A)

I вариант

1. Тәнкыйди фикер үткән юлның өйрәнелү тарихы.

2. Г. Гобәйдуллинның "Сөгыйть Рәмиев шигырьләре тугрысында" дигән мөкаләсендә шагыйрь лирикасына бирелгән бәя.

II вариант

1. Әдәби тәнкыйтьнең предметы, үзбилгеләнү хокукы мәсьәләсе.

2. Г. Исхакыйның "Татар матбугаты." "Низамлы мәдрәсә" рецензиясендә реалистик тәнкыйть билгеләре.

III вариант

1. XX гасыр башында әдәби тәнкыйтьнең фән буларак формалашуы.

2. Г. Кәрамның "Габдулла Тукаев" мөкаләсендә шагыйрь ижаты һәм шәхесе турында авторның бәя-хөкемнәре.

IV вариант

1. Әдәби тәнкыйтьнең шартлары, аңа куелган таләпләр.

2. Ф. Сәйфи-Казанлының "Ялтыравыклы ялган" бәхәсле мөкаләсендә әдәби әсәрдә тормышчанлык, матурлык һәм сәнгатьчә уйланмалылык мәсьәләләре.

V вариант

1. Урта гасыр һәм XIX йөздә тәнкыйди фикер, аның яшәү формалары.

2. Г. Ибраһимовның "Яңа әсәрләр, яңа имзалар вә яшь куәтләр" әдәби күзәтүенә бәя.

VI вариант

1. Әдәби тәнкыйтьнең төрләре.

2. Х. Искәндәрәвнәң "Тигезсезләр"дә Рөкыя" мөкаләсендә әдәби әсәрдә тормыш дәрәслеге, типиклык мәсьәләләре.

VII вариант

1. XX гасыр башы татар әдәби тәнкыйтендә милли әдәбиятның үсеш юнәлеше мәсьәләсе.

2. Ф. Әмирханның "Яшь гомер" рецензиясендә тәнкыйтьченәң әсәрне бәяләү алымнары.

VIII вариант

1. Әдәби тәнкыйтьнең аналитик жанрлар системасы.

2. Г. Тукайның "Милләткә файда урынына зарар", "Яңа әсәрләр (Хәмитнең хәяты)" язмаларында әдипләр ижатын бәяләү алымнары.

Б) I вариант

1. Әдәби тәнкыйть тарихын чорларга бүлү мәсьәләсе.

2. Ф. Әмирханның Г. Исхакый әсәрләренә язылган рецензияләре.

II вариант

1. Урта гасыр һәм XX йөздә тәнкыйди фикер.

2. Ф. Әмирхан истәлек-хатирәләрендә Тукай ("Тукай тугрысында искә төшкәннәр", "Тукай вә хатын-кыз", "Тукай үлем алдыннан" һ.б.).

III вариант

1. XX гасыр башында әдәби тәнкыйть. Аның үзбилгеләнү хокукы өчен көрәше (Г. Тукай, Г. Сөгъди, С. Рәмиев, Н. Гасрый, Ж. Насип һ.б.).

2. Г. Тукай тәнкыйди эшчәнлегендә әдәби-публицистик жанрлар ("Былырның хисабы", "Акыллы башлар" һ.б.).

IV вариант

1. М. Укмасый, Ж. Насыйп мәкаләләрендә әдәби тәнкыйть шартлары һәм тәнкыйтьчегә куелган таләпләр.

2. Г. Исхакый тәнкыйди эшчәнлегендә фельетон (рецензия) жанры.

V вариант

1. Әдәби тәнкыйтьтә матур әдәбиятның үсеш юнәлеше (ориентациясе) мәсьәләсе.

2. Ф. Әмирханның "Әдәбият кичәсе", "Әдәбиятка гайд", "Мәктәпләребездә татар әдәбияты" мәкаләләре.

VI вариант

1. Татар әдәби тәнкыйтендә матур әдәбиятның халыкчанлыгы һәм миллилеге проблемасы.

2. Г. Тукайның әдәби тәнкыйди эшчәнлегендә аналитик жанрлар (рецензия, мәкалә, әдәби күзәтү, хатлар һ.б.).

VII вариант

1. Әдәби тәнкыйть фәне. Аның предметы, бурычлары, башка фәннәр белән бәйләнеше.

2. Г. Ибраһимовның "Вақытсыз һәлак булды", "Галиябану хакында бер-ике сүз" язмалары.

VIII вариант

1. Татар тәнкыйте туу һәм аны формалаштыруда көч куйган тәнкыйтьчеләр.

2. Г. Ибраһимовның "Татар матбугаты", "Зур романнар", "Хәят" мәкалә, рецензияләре.

B) I вариант

1. Ж. Вәлиди әдәби-тәнкыйди һәм гыйльми эшчәнлегендә Тукай.

2. XXI гасыр башында күргән дөнья күргән гыйльми монографик хезмәтләрдә (Р. Ганиева, Х. Миңнегулов, Т. Галиуллин, Ә. Сәхәпов, Ә. Закиржанов һ.б.) XX гасыр башы әдәбияты һәм әдәби тәнкыйть мәсьәләләре.

II вариант

1. Гыйльми-тәнкыйди фикердә (XX гасыр башы) сүз сәнгатенең халыкчанлыгы һәм миллилеге мәсьәләсе.

2. Г. Гобәйдуллинның тәнкыйди мәкаләләре һәм рецензияләрендә әдәби әсәрне бәяләү алымнары, бизмәннәре.

III вариант

1. Г. Исхакыйның әдәби тәнкыйди, гыйльми эшчәнлегендә реалистик тәнкыйть сыйфатлары.

2. Г. Батталның әдәби- гыйльми, тәнкыйди эшчәнлеге.

IV вариант

1. 1910 елларда һөнәри тәнкыйть һәм аның үсеше.

2. М. Мәһдиевнең рухи мирасында әдәбият белеме, әдәби тәнкыйть мәсьәләләре.

V вариант

1. Г. Ибраһимовның 1910 еллардагы тәнкыйди эшчәнлеге, аның эстетик концепциясе.

2. Ризаэтдин Фәхретдин - тәнкыйтьче һәм әдәбият галиме.

VI вариант

1. Ф. Әмирхан - һөнәри тәнкыйтькә нигез салучыларның берсе.

2. Д. Заһидуллина гыйльми тикшеренүләрендә XX гасыр башы әдәбияты һәм әдәби тәнкыйть мәсьәләләре.

VII вариант

1. Г. Кәрам, Г. Рәхим, С. Рәмиев мәкалә һәм рецензияләрендә күтәрелгән мәсьәләләр.

2. XX гасыр башы әдәби-тәнкыйди, гыйльми-фәлсәфи фикерендә шигырь һәм шигырь техникасы мәсьәләләре.

II. Итоговая аттестация (йомгаклау характерындагы тикшерү контроль эшләре)

I вариант

1. Әдәби тәнкыйть фәне. Аның предметы, максат бурычлары.
2. Г.Исхакыйның әдәби тәнкыйди эшчәнлеге, тәнкыйтьченең әдәби әсәрне бәяләү принциплары, алымнары.

II вариант

1. Әдәби тәнкыйть тарихын чорларга бүлү мәсьәләсе. К. Насырның гыйльми эшчәнлегендә әдәби тәнкыйтьнең тәүге адымнары.
2. Г.Тукайның әдәби тәнкыйди эшчәнлеге, жанрлар төрлелеге.

III вариант

1. Әдәби тәнкыйть шартлары, тәнкыйтьчегә куелган таләпләр.
2. Ф.Әмирханның әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге, реалистик тәнкыйть үзенчәлекләре.

IV

1. XX гасыр башы әдәби тәнкыйте, анда күтөрелгән мәсьәләләр һәм аларның хәл ителеше.
2. Ж.Вәлиди - профессиональ тәнкыйтьче, тәнкыйди ижатының төп сыйфатлары.

II. Творческие работы (Ижади эшләр)

А) Г. Ибраһимовның "Татар шагыйрьләре" хезмәтендә С. Рәмиев, Дәрдемәнд, Г. Тукай поэзияләренәң яктыртылышы.

1) Хезмәттә теоретик карашларның чагылышы

а)"Татар шагыйрьләре" китабының язылу һәм өйрәнелү тарихы.

б)Шагыйрь һәм шигырь мәсьәләсе.

в)Назыйм һәм нәзым мәсьәләсе.

г)Авторның шагыйрьлек сыйфатлары турындагы карашлары.

д)Шигырьдә ижтимагый, әхлакий, фәлсәфи мәсьәләләренәң сәнгатьчә гәүдәләнеш проблемасы.

е)Шигърияттә лирик "мин" һәм мохит мөнәсәбәте.

2) Г. Ибраһимовның С. Рәмиев лирикасы хакында бәя-хөкөмнәре. Шагыйрь поэзиясенәң төп сыйфатлары.

3) Авторның Дәрдемәнд (Закир Рәмиев) шигъриятте турында карашлары.

4) Г. Ибраһимовның Г. Тукай поэзиясе турында бәя-хөкөмнәре:

а) шагыйрь поэзиясенәң тел-өслүбәндәге үзгәрешләргә нисбәтле үсеш баскычлары;

б) фикри-мәгънәви идея эчтәлегендәге үзгәрешкә мөнәсәбәтле аерып чыгарылган чорлар;

в) шагыйрь ижатының милли характеры;

г) Г. Тукай шигъриятенәң халыкчанлыгы;

д) шагыйрь поэзиясендә мотивлар төрлелеге;

е) Тукайның шагыйрьлек абруе, даны, шөһрәте турында Г. Ибраһимов;

ж) шагыйрьнең тәржемәләре турында бәя-хөкөмнәре;

з) Г. Тукай шагыйрьме, түгелме?

Б) Г. Тукай шигъриятенәң идея-эстетик үзенчәлекләренә, төп сыйфатларына нисбәтле Г. Ибраһимов һәм Ж. Вәлиди карашларының чагыштырма таблицасы.

1) Г. Тукай шигъриятенәң идея-эстетик үзенчәлекләре, төп сыйфатлары

2) Г. Ибраһимов бәяләү-үлчәүләре һәм карашлары

3) Ж. Вәлиди бәяләү-үлчәүләре һәм карашлары

III. Тематика научных докладов (Фәнни доклад темалары)

1. Г. Тукайның әдәби тәнкыйть эшчәнлегендә фельетоннар.

2. Г. Тукайда тәнкыйтькә каршы тәнкыйть.

3. Г. Тукайның тәнкыйть эшчәнлегендә информатив жанрлар.

4. Ф. Әмирханның тәнкыйть эшчәнлегендә рецензияләр.

5. Ф. Әмирханның тәнкыйть эшчәнлегендә Г. Исхакый әсәрләрен бәяләгән рецензияләр.
6. Ф. Әмирханның тәнкыйть эшчәнлегендә Г. Тукай шигърияте.
7. Г. Тукай ижатында М. Гафури.
8. Ф. Әмирханның публицистик мәкаләләрендә Г. Тукай.
9. Ф. Әмирханның ижатында сәнгать тәнкыйте.
10. Ф. Әмирхан тәнкыйтендә мәкаләләр.
11. Ф. Әмирхан әдәбият тарихы, әдәбиятны мәктәптә уку турында.
12. Г. Исхакыйның тәнкыйди эшчәнлегендә рецензияләр.
13. Г. Исхакыйның тәнкыйди һәм гыйльми эшчәнлегендә әдәбият мәсьәләләре.
14. Г. Исхакый ижаты турында Ж. Вәлиди ("Гаяз әфәнде" мәкаләсе).
15. Г. Ибраһимовның тәнкыйди эшчәнлегендә еллык хисаплар.
16. Г. Ибраһимовның ижатында С. Рәмиев лирикасы.
17. Г. Ибраһимовның ижатында Дәрдемәнд.
18. Г. Ибраһимовның "Татар шагыйрьләре"ндә Г. Тукай ижаты.
19. Г. Ибраһимовның "Әдәбият мәсьәләләре" мәкаләсенә анализ.
20. Г. Ибраһимовның рецензияләрендә Г. Тукай.
21. Г. Ибраһимовның тәнкыйди эшчәнлегендә әдәби күзәтүләр.
22. Г. Ибраһимовның тәнкыйди эшчәнлегендә әдәби портретлар.
23. Г. Ибраһимовның тәнкыйди эшчәнлегендә рецензияләр.
24. Г. Ибраһимовның гыйльми эшчәнлегендә татар әдәбияты тарихын чорларга бүлү мәсьәләсе.
25. Г. Ибраһимов эшчәнлегендә сәнгать тәнкыйте.
26. Г. Ибраһимов тәнкыйтенең эстетик концепциясе.
27. Г. Ибраһимов матур әдәбиятның лирика төре турында.
28. Г. Ибраһимов ижатында Мәжит Гафури.
29. Г. Камалның әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге.
30. С. Рәмиевнең эшчәнлегендә тәнкыйть мәсьәләләре.
31. "Мирас" журналында тәнкыйди мирасны яктырту мәсьәләсе (аерым ел мисалында).
32. М. Хәсәновның гыйльми, тәнкыйди эшчәнлегендә Г. Ибраһимов.
33. "Казан утлары" журналында тәнкыйди мирасны чагылдыру (аерым ел мисалында).
34. Ж. Вәлиди - һөнәри тәнкыйтьче.
35. Ж. Вәлиди тәнкыйди эшчәнлегендә фәлсәфи-эстетик тәнкыйть билгеләре.
36. Ж. Вәлиди тәнкыйтендә рецензияләр.
37. Ж. Вәлидинең "Яшь йөрәкләр" рецензиясендә әдип әсәрен бәяләү алымнары, принципнары.
38. Г. Тукай шигъриятендә Ж. Вәлиди тарафыннан асызыкланган ижтимагый-милли кыйммәте.
39. Ф. Сәйфи-Казанлының 1910 еллар тәнкыйди эшчәнлегендә сәнгатьчә дәрәслек һәм матурлык мәсьәләләре.
40. Гыйльми-тәнкыйди бәхәстә Ф. Әмирханның "Тигезсезләр" драмасы.
41. 1910 еллар тәнкыйди фикерендә Г. Исхакыйның "Мөгәллимә"сендәге Фатыйма образы турында бәя-хөкемнәре.
42. 1910 елларда һөнәри тәнкыйтьнең күтәрелеше.
43. 1910 елларда һөнәри әхлак, ижтимагый позиция мәсьәләләре.
44. Х. Искәндәрәв тәнкыйтендә Г. Ибраһимов.
45. Г. Ибраһимов "Яшь йөрәкләр" романының Г. Газиз тарафыннан билгеләнгән ижтимагый-милли һәм фәлсәфи-эстетик кыйммәте.

46. Х. Кәримовның "Әдәбиятта үзгәреш көтелә" мәкаләсендә әдәби барышны бәяләү алымнары, принципнары.
47. "Әдәбиятта үзгәреш көтелә" мәкаләсендә әдәби хәрәкәтнең Х. Кәримов тарафыннан ассызыкланган үсеш-үзгәреш тенденцияләре.
48. Икенче буын тәнкыйтьчеләре вәкиле Г. Рәхимнең тәнкыйди ижаты.
49. Г. Кәрам - театр тәнкыйтенә нигез салучы.
50. Гыйффәт туташ шигърияте хакында Н. Гасрый.
51. Ш. Мөхәммәдъяровның әдәби тәнкыйтьне үстерүгә керткән өлеше.
52. Ф. Туктаровның гыйльми-тәнкыйди фикердәге урыны.
53. Ш. Әхмәдиевтә әдәбият һәм сәнгать тәнкыйте.
54. Г. Тукай һәм Г. Ибраһимов мөнәсәбәтләре нисбәтле дөнья күргән язмаларда тәнкыйтьче эхлагы мәсьәләләре.
55. "Вақыт" - әдәби тәнкыйть майданы.
56. "Аң" - әдәби тәнкыйть майданы.
57. "Йолдыз" - әдәби тәнкыйть майданы.
58. "Шура" журналы әдәби тәнкыйть майданы.

IV. Перечень вопросов для экзамене (Имтихан сораулары)

Исхакыйның татар әдәбияты турындагы доклады һ.б.)

36. Әдәбият теориясе һәм әдәбият тарихына караган беренче хезмәтләр (Ж.Вәлиди, Г.Ибраһимов, Г.Рәхим, Г.Газиз, Г.Нигъмәти, Г.Сәгъди һ.б.).
  37. М.Мәндиевнең әдәби-гыйльми, тәнкыйди эшчәнлегенә ("Реализмга таба" (1989), "Социальные корни таланта" (1992), "Әдәбият һәм чынбарлык" (1987).
  38. М.Гайнуллинның XX йөз башы татар әдәби тәнкыйте турындагы карашлары ("Татарская литература и публицистика нач. XX века", 1966).
  39. Ә.Галиеваның "Татар әдәбият белемендә культура-тарих мәктәбе" (2002), Д.Заһидуллинаның "Әдәбият кануннары һәм заман" (2000), монографияләренә күзәтү.
  40. Әдәби тәнкыйтьнең шартлары турында галимнәр, тәнкыйтьчеләр.
- Творческая работа (иәди эш) Г. Коләхмәтовның "Яшь гомер" идея-эстетик үзенчәлекләренә нисбәтле рецензентлар карашларының чагыштырмача характеристикасы

Яшь гомер" идея-эстетик үзенчәлекләре "

Г. Тукай шигъриятенә идея-эстетик үзенчәлекләре, төп сыйфатлары

Г. Ибраһимов бәяләү-үлчәүләре һәм карашлары

Ж. Вәлиди бәяләү-үлчәүләре һәм карашлары

1. Эсәрнең темасы, кхтәрелгән мәсьәләләр, анда якланган фикер-идеяләр

2. Эсәрнең сәнгатьчә эшләнеше:

А) жанры

Б) конфликты

В) сюжет-композициясе

Г) образлар системасы

Д) эсәрнең тел-өслүбе

3. Әдәби тәнкыйтьтә тоткан урыны:

А) тәнкыйтькә алып килгән яңалыгы;

Б) тәнкыйть төре;

В) тәнкыйтж тибы

Г) тәнкыйть юнәлеше, агымы.

Чыганаклар:

1. Исхакый Г.Яшь гомер // Гыйлажев Т.Ш. Рецензияләрдән тәгъзияләргә: XX йөз башы татар әдәби тәнкыйте . - Казан: Татар кит. нәшр., 2008. - 31-34 б.
2. Әмирхан Ф.Яшь гомер // Гыйлажев Т.Ш. Рецензияләрдән тәгъзияләргә: XX йөз башы татар әдәби тәнкыйте . - Казан: Татар. кит. нәшр., 2008. - 29-31 б.
3. Камал Г. Яшь гомер // Әсәрләр. Өч томда. Т.3 / Хикәяләр, мәкаләләр, рецензияләр, истәлекләр. - Казан: Татар. кит нәшр, 1981. - 167-169 б.

Фәнни-методик әдәбият

1. Мухаммадиев Р. Проблемы формирования татарской литературной критики (1905-1917).- Казань: Татар. книж. изд-во, 1982.- 143 С.
2. Заһидуллина Д.Ф. Әдәбият кануннары һәм заман (Татар әдәбият нәзариясенең барлыкка килүе һәм үсеш баскычлары) / Д.Ф. Заһидуллина. - Казан: Татар. кит. нәшр., 2000. - 271 б.
3. Гыйлажев Т.Ш. Гаяз Исхакый тәнкыйтендә әдәби әсәрне бәяләү принципнары // Әдәби мирас: тарих һәм заман. - Казан: Татар. кит. нәшр., 2005. - 119-127 б.
4. Гыйлажев Т.Ш. Фатих Әмирхан әдәби-тәнкыйди эшчәнлегендә төп тенденцияләр // Әдәби мирас: тарих һәм заман.- Казан: Татар.кит.нәшр.- 2005.- 112-119 б.

Вопросы для экзамена (Имтихан сораулары)

1. Әдәби тәнкыйть фәне. Аның предметы һәм бурычлары (функцияләре), башка фәннәр белән бәйләнеше.
2. Татар әдәби тәнкыйтенең формалашуына нигез булган беренче карашлар һәм хезмәтләр:тәнкыйди фикернең яшәү һәм үсү формалары (Г.Курсави, Х.Фәезханов, Ш.Мәржани һ.б.).
3. Әдәби тәнкыйтьнең үзбилгеләнү хокукы өчен көрәше (Г.Тукай, Г.Сәгъди, С.Рәмиев, Н.Гасрый, Ж.Насыйп, М. Укмаси).
4. Әдәби тәнкыйтьнең фән буларак формалашу чоры (1905-1917).
5. Совет чоры татар әдәби тәнкыйте һәм аның чорларга бүленеше. Төп сыйфатлары.
6. Татар әдәби тәнкыйте тарихын өйрәнүнең торышы.
7. 1905-1907 - елларда татар вакытлы матбугаты туу һәм аның әдәби тәнкыйть формалашуына уңай йогынтысы.
8. XIX гасыр мәгърифәтчесе К.Насыйриның гыйльми эшчәнлегендә әдәби тәнкыйть мәсьәләләре.
9. 1910 - еллар тәнкыйтендә әдәби-эстетик фикер көрәше: матур әдәбиятта тормыш дәрәҗәләгән чагылдыру, аның халыкчанлыгы һәм миллигә, сүз сәнгатеңең үсеш юнәлеше проблемалары.
10. Театр тәнкыйте туу һәм аны формалаштыруда көч куйган тәнкыйтьчеләр.
11. Әдәби тәнкыйтьнең жанрлар системасы һәм аларны төркемләү мәсьәләсе.
12. Жамал Вәлиди - тәнкыйтьче һәм әдәбият галиме.
13. Әдәби тәнкыйтьнең юнәлеш-агымнары, төрләре һәм типлары
14. Г.Тукайның әдәби тәнкыйди эшчәнлегә. "Шигырьләребез", 1907; "Мөбарәк тәсбих өзәлдә", 1910; "Милләткә файда урынына зарар", 1910; "Мөкаддима", 1910; "Яңа әсәрләр", 1911 һ.б.
15. Г.Ибраһимов тәнкыйтендә Г.Тукай ижаты һәм шөһесенә бәя.
16. Г.Ибраһимовның татар әдәби тәнкыйтен формалаштыру һәм үстерүдәге роле. "Татар матбугаты" (1910), "Зур романнар" (1912), "Яңа әсәрләр, яңа имзалар вә яшь куәтләр" (1915),"Галиябану" хақында бер-ике сүз" һ.б.
17. Г.Сәгъдинең гыйльми-тәнкыйди эшчәнлегә, әдәби тәнкыйть турындагы карашлары.
18. Хәзерге әдәби тәнкыйть (1980 еллар уртасы- 2010 еллар) һәм анда күзәтелгән сыйфади үзгәрешләр.
19. Ж.Вәлиди - беренче тукайчы галим.
20. Габделбари Батталның әдәби-тәнкыйди эшчәнлегә.
21. Ф.Миңнуллин - профессиональ әдәби тәнкыйтьче.
22. Г.Исхакыйның әдәби-тәнкыйди эшчәнлегә.

23. 1920-1930 елларның беренче яртысында татар әдәби тәнкыйтенең үсеш-үзгәреш тенденцияләре.
24. Ризаэтдин Фәхрәтдин - тәнкыйтьче һәм әдәбият галиме.
25. Ф.Әмирханның әдәби-тәнкыйди эшчәнлеген, төп темалар.
26. Ибраһим Нуруллин - әдәбият галиме һәм тәнкыйтьче.
27. Т.Галиуллин - әдәбият галиме һәм тәнкыйтьче.
28. Мөхәммәт Мәһдиевның әдәби-гыйльми, тәнкыйди эшчәнлеген.
29. 1950 елларның икенче яртысы - 1980 елларның беренче яртысында (тоталитаризмнан соңгы чор) татар әдәби тәнкыйте һәм аның үсеш закончалыклары.
30. Әдәби тәнкыйтенең шартлары турында галимнәр, тәнкыйтьчеләр.
31. Гомәр Гали - тәнкыйтьче һәм әдәбият галиме.
32. 1930 елларның икенче яртысы - 1950 елларның беренче яртысында әдәби тәнкыйть (тоталитар чор).

7.1. Основная литература:

1. Гилязов Т.Ш. История татарской литературной критики.
Режим доступа: <http://edu.kpfu.ru/course/view.php?id=1673>.
2. Говорухина Ю.А. Русская литературная критика на рубеже XX-XXI веков [Электронный ресурс] / Ю.А. Говорухина - Красноярск : СФУ, 2012.
Режим доступа: -<http://www.studentlibrary.ru/book/ISBN9785763825671.html>
3. Крылов В.Н. Русская литературная критика конца XIX - начала XX века : стратегии творческого поведения, социология литературы, жанры, поэтика [Электронный ресурс] : учеб. пособие / В.Н. Крылов. - 2-е изд., стер. - М. : ФЛИНТА, 2015.
Режим доступа: <http://www.studentlibrary.ru/book/ISBN9785976519763.html>
4. Говорухина, Ю. А. Русская литературная критика на рубеже XX-XXI веков [Электронный ресурс] / Ю. А. Говорухина. - Красноярск: Сиб. федер. ун-т, 2012. - 359 с. - ISBN 978-5-7638-2567-1.
Режим доступа: <http://znanium.com/bookread2.php?book=443170>
5. Русская литература в оценках, суждениях, спорах [Электронный ресурс] : хрестоматия литературно-критических текстов / сост., авт. вступит. ст. и примеч. А. Б. Есин. - 8-е изд., стер. - М.: ФЛИНТА, 2011. - 340 с.
Режим доступа: <http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=4541445>.
6. Буранок, О., М. Русская литература XVIII века: Хрестоматия мемуаров, эпистолярных материалов и литературно-критических статей [Электронный ресурс] : учеб. пособие / под ред. проф. О. М. Буранка. . 3-е изд., стер. - М.: ФЛИНТА, 2013. - 369 с. - ISBN 978-5-9765-0130-0;
Режим доступа: <http://znanium.com/bookread2.php?book=457963>
7. Мариевская, Н., Е. Экранизация литературного произведения: анализ художественного времени: Учебное пособие / Мариевская Н.Е. - М.: ВГИК, 2016. - 174 с.: ISBN 978-5-87149-184-3; Режим доступа: <http://znanium.com/bookread2.php?book=961891>
8. Горбачевич, О., Е. Современный русский литературный язык : учеб. пособие / В.Д. Стариченок [и др.]; под ред. В.Д. Стариченка. - Минск: Выш. шк., 2012. - 591 с.: ил. - ISBN 978-985-06-2138-2. - : Режим доступа <http://znanium.com/bookread2.php?book=508568>

7.2. Дополнительная литература:

1. Гилязов Т.Ш. Татарская литература начала XX века. М. : ФЛИНТА, 2014.

Режим доступа: <http://edu.kpfu.ru/course/view.php?id=829>

1. Крылов В.Н. Критика и критики в зеркале Серебряного века [Электронный ресурс] / Крылов В.Н. - М. : ФЛИНТА, 2014.

Режим доступа: <http://www.studentlibrary.ru/book/ISBN9785976517660.html>

2. Недзвецкий В.А., Зыкова Г.В. Русская литературная критика XVIII-XIX веков: Курс лекций / В. А. Недзвецкий, Г. В. Зыкова. - М.: Аспект Пресс, 2008. - 302 с.

Режим доступа: <http://www.studentlibrary.ru/book/ISBN9785756705089.html>

3. Литературное редактирование текстов средств массовой информации : учеб. пособие / Т.И. Сурикова. ? М. : ИНФРА-М, 2018. ? 152 с. + Доп. материалы [Электронный ресурс; Режим доступа: <http://www.znaniium.com>]. ? (Высшее образование: Бакалавриат).

Режим доступа: <http://znaniium.com/bookread2.php?book=939536>

4. Чехов, А.П. Критик [Электронный ресурс] / А.П. Чехов. - М.: Инфра-М, 2015. - 6 с. -

Режим доступа: <http://znaniium.com/catalog.php?bookinfo=518048>

5. Колядич, Т., М. Русская проза XXI века в критике: рефлексия, оценки, методика описания: Учебное пособие / Т.М. Колядич, Ф.С. Капица. - М.: Флинта: Наука, 2010. - 360 с. (e-book) ISBN 978-5-9765-0321-2

Режим доступа: <http://znaniium.com/bookread2.php?book=320761>

6. Вольф, Ю. Школа литературного мастерства: От концепции до публикации: рассказы, романы, статьи, нон-фикшн, сценарии, новые медиа / Вольф Ю. - М.: Альпина нон-фикшн, 2016. - 384 с.: ISBN 978-5-91671-320-6;

Режим доступа: <http://znaniium.com/bookread2.php?book=926854>

7.3. Интернет-ресурсы:

КФУ - Научная библиотека им. Н.И.Лобачевского - old.kpfu.ru/lib/

Научная библиотека им. Н.И.Лобачевского Казанского ... - g-egorov.livejournal.com/115591.html

Научная библиотека им.Лобачевского Казанского университета .. - isl.ksu.ru

Научно-образовательные ресурсы КФУ - http://www.kpfu.ru/main_page?p_sub=80

Электронная Библиотека КГУ / Каталог Книг - library.ksu.ru

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "Особенности различных этапов развития татарской литературной критики" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB, audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудование имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

Компьютерный класс, представляющий собой рабочее место преподавателя и не менее 15 рабочих мест студентов, включающих компьютерный стол, стул, персональный компьютер, лицензионное программное обеспечение. Каждый компьютер имеет широкополосный доступ в сеть Интернет. Все компьютеры подключены к корпоративной компьютерной сети КФУ и находятся в едином домене.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "ZNANIUM.COM", доступ к которой предоставлен студентам. ЭБС "ZNANIUM.COM" содержит произведения крупнейших российских учёных, руководителей государственных органов, преподавателей ведущих вузов страны, высококвалифицированных специалистов в различных сферах бизнеса. Фонд библиотеки сформирован с учетом всех изменений образовательных стандартов и включает учебники, учебные пособия, УМК, монографии, авторефераты, диссертации, энциклопедии, словари и справочники, законодательно-нормативные документы, специальные периодические издания и издания, выпускаемые издательствами вузов. В настоящее время ЭБС ZNANIUM.COM соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "Консультант студента", доступ к которой предоставлен студентам. Электронная библиотечная система "Консультант студента" предоставляет полнотекстовый доступ к современной учебной литературе по основным дисциплинам, изучаемым в медицинских вузах (представлены издания как чисто медицинского профиля, так и по естественным, точным и общественным наукам). ЭБС предоставляет вузу наиболее полные комплекты необходимой литературы в соответствии с требованиями государственных образовательных стандартов с соблюдением авторских и смежных прав.

Компьютерный класс, оргтехника, теле- и аудиоаппаратура, виртуальная электронная библиотека учебно-методической литературы, доступ к сети Интернет.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 44.03.01 "Педагогическое образование" и профилю подготовки Родной (татарский) язык и литература .

Автор(ы):

Гилязов Т.Ш. _____

"__" _____ 201__ г.

Рецензент(ы):

Сайфулина Ф.С. _____

"__" _____ 201__ г.